

[Transcript] Forklart / Tre grunner til at kronen er så svak

Etter mange år med velstan, rimelige ferier i Spania og Harriander i Sverige, har ting endret seg for oss nordmenn.

Aldre før har vi fått mindre for pengene i utlandet.

Ferie i USA, dyrt.

Langehelger til Frankrike, Italiaen og Portugal, svindyr.

Kronvård har blitt så svak at til og med svenskene drar til oss for å handle.

Hva er det som skjer med den norske kronen?

Du hører på forklart fra Aftonposten og jeg heter Sunde Søhold.

I dag er det tirsdag 2. mai.

Den norske kronen ligger nå på intravenøs behandling.

Den er ekstremt til svekket. Den har det fært rett og slett.

Sindre Heirdal er økonomiekommentator i E-74, og har ikke tenkt seg på noen lange utlandsferier denne sommeren.

Mens vi for ti år siden kunne få en euro for bare syv kroner, så ligger den nå på 12 kroner.

Og dollaren?

Den har dobblet seg.

Vi hadde en liten periode i mars 2020.

Under pandemienens utbrudd, da var kronen antrendt like svak.

Men det var ikke så lenge.

Det gikk ganske kjapt opp igjen når fyrkten for fullstendig katastrof i verdensøkonomien gikk litt over.

Hvis vi ser bare på hittil i år, eller enda mer, siste ti år bredder det ut,

så er den vanvittige svekkelser vi snakker om mot de ledende valutan i verden som euro og dollar.

Men hvorfor er kronen så svak nå?

Det finnes ingen enn tydig fas i dessverre på hvorfor kronen er så svakket.

Du kunne i princip også bete en papugøy om å kaste kron og mynt for å forstå hvordan kronen bereger seg,

for det er så vanskelig å sette seg inn i hovedet til alle de som handler valuta i verden.

Men vi har noen gode teorier som jeg tror har en god del for seg, og en av de er euro i verden.

Hennelser i verden påvirker økonomi og valuta kurser.

Som krig, pandemi, finanskriser, ja, alt som virker inn på hvordan vi ser på fremtiden.

Har folk tro på at verden går bra, går også økonomi bra.

Men når verden er rolig som nå, så er den norske kronen spesielt utsatt.

Ja, i skyskraper i verdens to globale finansbyr, særlig New York og London,

så sitter dreskled folk og kjøper og seller valuta, som en aksje om du vil.

Og når de da ser på kronen, så ser de at det er en veldig liten valuta som de få handler i.

Det er enormt mye mer handler mellom dollar og euro hver dag, for eksempel.

Og da er det ikke så friske for disse traderne, disse valuttahandlerne,

å sette penger i krona hvis de ellers er usikre på tidene.

Fordi vet at penger satt i kroner kan det være vanskelig å komme ut av akkurat når de ønsker det.

Det er få kjøper og sellere å møte, og de vil ikke sitte og brenne inn med kroner

hvis det ellers er brenn i økonomi.

Så det er risikabelt å handle med norske kronen?

Ja, det er det, og derfor kaller vi jo kronen gjerne en solskinsvalutta.

[Transcript] Forklart / Tre grunner til at kronen er så svak

Den nytte godt av at det er ro og investortvilje, og den er altså en valuta som skyr regnvær. Så ingen vil kjøpe norske kroner når det er dårlig vær. Og det er bare en av de tre viktige grunner til at norske kronen er så svak som nå. Og konsekvensene av dette, det vil du merke greit til øsen. Alt skal talfestes. Toppskår, ti av ti. En god vurdering for det å lys opp i jernvares, og kan få oss til å prestere bedre. Gjør det samtidig verden til et litt kjøpere sted. Vi blir overvokket av enten kommersjell eller offentlig. Så blir jeg velnødt til å selge og selge og selge og selge. Hør ny sesong av Deep Dick i Podomi eller Afton på Snap'n. Den andre grunnen til at kronen er blitt så skrøpelig har noe rent å gjøre. For kronen blir også påvirket av hvordan renten er i andre land. Ja, hvis rentet i Norge er lavere enn i andre land, så får det mindre ut av å putte pengene i Norge. Man vil jo å putte pengene et sted. Ja, hvis rentet i Norge er lavere enn i andre land, så får det mindre ut av å putte pengene i Norge. Man vil jo å putte pengene et sted som også gir en god rente. Det er en tommelfingerregel, så det er bra for en valuta gjemt over om rentet er høy hvis økonomien eller sjøer under kontroll. Men nå er styringsrenta i Norge under amerikanene og Eurozone, og utsiktene er fortsatt at den ikke skal være lika høy som hos mange av våre viktigste handelspartner. Så renta i Norge er lavere enn i andre land? Ja, og den kommer også fra et annet sted enn i mange andre land. Vi hadde jo lenge en situasjon hvor særlig våre viktig handelspartner, svenskene og europeerne i Eurozone, hadde minusrenter. Mens vi holde oss på null, så vi hadde jo egentlig bedre rentene våre. Og nå har de bygselt voldsamt opp. Vårt bygsel opp er da mindre, og det gjør oss litt mindre interessante for valuta-handlerne. Så hvis kronen blir sterkere med høyere rente, betyr det da at svar og kronen er med på dytte renten enda lenger opp? Helt riktig, og dette var Norge's bank også oppdata for i gang de la fram ny renteprognose. De sa at skulle kronen svekke seg enda mer enn de nå tror, så vanker det enda flere rentehvinger. Hva er det som svirer mest for folk fleste? Er det svar, kronen eller høy renta? Mange vil nok svare høy rente, for det er veldig mye bolån der ute med flytende rente i Norge, og vi betaler jevnt over mange tusendappt mer nå i måten for bolånet enn vi gjorde for bare et år siden. Men hver gang vi skal forholde oss til utlandet i nettbutikken på reiser og så videre, da kjenner vi det brenna av kronen, så det er heller ikke noe hyggelig bidrakk. Den tredje og siste grunnen handler om det Norge er aller mest kjent for, olje og gas. Olje har gitt oss mye rikt om, men samtidig så har vi helt avhengig av oljeprisene. Det er litt som med den uroen som vi snakket om i stad. Går oljeprisene opp, så er verden troen på oss og har lyst til å investere kroner. Men går prisene ned, sånn de har gjort nå, da blir det vare. Utlåningene ser på Oslobø, så norske økonomi som en lite syke økonomi, eller en annenledes økonomi.

[Transcript] Forklart / Tre grunner til at kronen er så svak

Veldig priset olje og gasssektor. Når oljeprisene stiger, så får utlæninger troen på Norge.

De ser at dette kjenner vi mye penger på. Når den faller, så mister de litt av troen.

Det er ikke så lyst å sitte med norske kroner.

Når verden er rolig, vil ikke de drasklede folket i London investere i norske kroner, fordi det er en liten og mer risikabel valuta.

I tillegg er rentene i Norge lavere enn i andre land, og man får mindre igjen for å investere her.

Siste grunn er det med oljeprisene. Når de synker, er utlandske investorer mindre interessert i norske kroner.

Alt dette har nå gjort kronen rekordsvak. Men gjør det noe?

Det er jo et bådeåk. For forbrukerne vil jeg si at det gjør at vi blir fattere når vi sammenligner oss med andre land.

Det blir dyre handre fra utenlandske nettbutikker, og vi får mindre å rute med når vi drar til utlandet på fjerde i hvert fall.

De fleste land. Men det vi nok vil merke alle meste i hverdagen her hjemme, det er når alle som nå importerer varene vi trenger skal få handle om nye kontrakter.

Når man skriver en kontrakt på å importerer paprika, så blir man enige om hva prisen på en euro skal være.

Da gjør det ikke noe at korona blir svakere, paprikaen koster det samme.

Som andre ord, så blir man enige om en verdi på valutan på starten av en periode.

Ja, men framover i tid så må kontraktene reforhandles.

Om et halvt år så vil den svake korona for alvor skylle inn når vi går i butikken, leter etter paprika, nye klær eller forbruker elektronikk.

For da må forhandlerne forholde seg til at det blir mye dyre å kjøpe invarene fordi korona har blitt så svak.

Men hvis man bare kjøper norske produkter, eller bare er i Norge, blir man påvirket av svake korona da?

Nei, det er jo frist å tenke tanken, men det ser jeg er jo Norge et av landene i verden som handler mest med utlandet.

Og fryktelig mye av det vi trenger i hverdagen, det er det nesten bare utlandingen som lager.

Klær, sko, forbruker elektronikk, biler, det hele.

Ja, så ingen slipper runda. Den svake kronen vil også ramme dem som velger norskesfære.

Men for noen er den svake kronen gode nye etter.

Det er jo særlig godt nytt da for den tradisjonelle industrien vår, den som lever mest av å eksportere ut til utlandene.

For med svake korone er de blitt mye mer konkurranke-sødyktige mot andre land.

Og dermed så er det en god del av det som er klassiske industrivarere produsert i Grenland, for eksempel her i området.

Som nå virkelig gjør det godt i konkurranse med svenskere og europeere, ellers.

Hvordan kommer dette å se ut fremover for den norske kronen?

Det blir jo litt bingo. Det er fryktelig vanskelig å få utsett.

Men hvis USA nå slutter å heve renten snart, som er mulig, kanskje får vi den siste rentevingen fra USA-centralbank alt i maj.

Da kan vi begynne å se ganske mye bevegelse på børsene, kanskje få en del investorer litt mer troen på fremtiden nå.

[Transcript] Forklart / Tre grunner til at kronen er så svak

Og på mulig rentekutt fremover i tid.

Det kan potensielt bidra til å både gi litt mer global ro og gjøre investorerna litt mer risikovilje.

Og da kanskje de tør å putte litt mer penger inn i den lille norske korona.

Samtidig, jeg tror ikke vi skal tilbake til nivåene vi så for ti år siden.

Kronen kommer ikke til å bli en skikkelig sterk valuta igjen på lenge.

Vi må vende oss til at vi ikke blir like rike når vi farter rundt i utlandet som vi har vært.

Så den norske turisten må endre på image-set?

Ja, det må vi nok. Kanskje vi blir litt mer sympatisk av det også, litt mindre selvgået.

En realitetsek for mange av oss.

Jeg har jo blant annet merket i serie at jeg synes de virker litt sånn hjem.

Og vi kanskje er litt byggelige, litt mindre fulle av oliegrin.

Og det er kanskje litt av vår fremtid også.

Du har hørt en podcast fra Aftenposten.

Det var økonomikommentatet over i Æsje 4.

Sindra Heijerdahl som forklarte deg hvorfor den norske korona er i trøbbel.

Denne episoden er laget av produsent Olaf Eggersvik og meg Sinde Søhold.

Denne episoden er laget av produsent Olaf Eggersvik og meg Sinde Søhold.

Resten av forklart er Anders Weberg, Philip A. Johannesborg og Jenny Førland.

Ok, det finnes spørsmål som det ikke er så enkelt å google type Ukraina-krigen.

Hva er det som gjør at Solata springer til synelatene frivillig inn i døden?

Og hvorfor si folk som jobber med korona?

Og hvorfor si folk som jobber med kunstinklignens at maskina begynner å bli bevist?

Og hvorfor har vi i det hele tatt et strømmarked når det gir oss dyrstrøm?

Jeg heter Marie-Terrik Stater-Gelland og i denne nye podcasten DeepTrick

så nørde jeg kollegaen mine på tema som formet 10 av vi lever i.

Mest fordi vi er genvind i skjerri og fant ingen gode svar da vi googler,

men også for å gi deg en helt ny innsikt og ta meg til vår beste vennefiles.

Check ut DeepTrick.dipdi...

DIPDIKK

i aftenpåsnappen eller hos Podmi.

Prøv å si det selv. DIPDIKK, det er helt mulig.

Tredje mai er datorn.